

VYJÁDRĚNÍ POVĚŘENÉHO AKADEMICKÉHO PRACOVNÍKA

Jméno rigorózanta:	Mgr. Anna Paulíny
Téma práce:	Určování a popírání rodičovství s cizím prvkem
Rozsah práce:	243 727 znaků vč. mezer (dle prohlášení autorky), tj. 135,4 normostran
Datum odevzdání práce:	01. 06. 2020 (el. podoba)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematika určování (a popírání) rodičovství s cizím prvkem je tématem aktuálním. Aktuálnost tématu je dána nejen nedávnou rekonstrukcí soukromého práva, v jejímž rámci došlo ohledně právní úpravy statusových otázek rodičovství k některým věcným posunům, ale také vzhledem k současné situaci v globalizovaném světě. Nejde zde primárně o otázku migrace jako takové, nýbrž o nárůst manželství či nesezdaných soužití tvořených páry z různých evropských států. Také v rámci těchto manželství či nesezdaných soužití se samozřejmě rodí děti, ohledně nichž jsou vedena paternitní řízení.

Hodnocení PAP: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, a zda zvládla jejich aplikaci a doložila tak schopnost vlastní samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma lze hodnotit ohledně náročnosti na teoretické znalosti a vstupní údaje jako náročnější (pokud jde o úspěšné zpracování tématu). Je tomu tak proto, že autorka se nehodlá zabývat určením a popřením rodičovství obecně, nýbrž právě specifickými situacemi, kdy je v dané statusové věci přítomen cizí prvek. To vyžaduje především důkladnou a náročnou rešerši judikatury (ohledně přítomnosti cizího prvku), rovněž tak si nelze představit úspěšné zpracování tématu bez vzhledu do judikatury ESLP.

Hodnocení PAP: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z palety dostupné literatury, jak učebnicové, tak časopisecké a rovněž z judikatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Systematika práce je vzhledem k tématu pojata vhodně. K celkem osmi kapitolám je třeba přičíst úvod a závěr práce. Autorka buduje systematiku práce na osvědčeném postupu od obecného k dílčímu a od staršího k novějšímu. Obecné výklady jsou soustředěny na začátku práce (kap. 1 a 3 – historický exkurz, prameny, určování a popírání rodičovství). Těžiště týkající se cizího prvku začíná v kap. 4, následně je analyzována relevantní judikatura (kap. 5 ESLP a kap. 6 ÚS ČR). Určité doplnění k předchozím obecnějším kapitolám pak představuje kap. 7 (vybraná rozhodnutí OS Praha 8, doplněná navíc grafem v příl. č. 2). Úvahy de lege ferenda jsou vtěleny do kap. 8. V závěru autorka své poznatky shrnuje.

Hodnocení PAP: Systematické členění práce je vzhledem k tématu zvoleno vhodně. Zvolené systematice plně odpovídá formální členění práce na jednotlivé kapitoly, jejich dílčí struktura je rovněž přehledná a odpovídá celkové koncepci práce. Formální a systematické členění práce tak odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

V úvodu autorka seznamuje čtenáře s cílem práce: „*jak popis a analýza platné právní úpravy ČR v oblasti určování a popírání rodičovství, tak zjištění, zda řízení o určení a popření rodičovství vykazují určitá specifika v případech, kdy se v nich objevuje cizí prvek. V práci jsou proto analyzována rozhodnutí ESLP i Ústavního soudu, jelikož ta významně ovlivňují postupy obecných soudů. To je následně demonstrováno na vybraných a v práci hodnocených rozhodnutích Obvodního soudu pro Prahu 8, která se zabývají paternitními řízeními s cizím prvkem.*“ Vzhledem ke stanovenému cíli se výše popsaná systematika jeví jako vhodná (obecné otázky – judikatura ESLP – judikatura ÚS – příklady z praxe OS Pha 8, srov. výše). Na práci kladně hodnotím, snahu autorky o kritické rozbor analyzované judikatury (srov. např. s. 49, 50, 54, 58, 61, 67, 79 atd.). Autorka konfrontuje judikaturu OS Pha 8 s cizím prvkem s postuláty vyslovenými v rámci rozboru rozhodnutí ESLP a ÚS ČR a na základě toho dochází k relevantním dílčím závěrům. Na základě rozboru praxe OS Pha 8 rovněž dochází k závěru, že v případě paternitních řízení s cizím prvkem nespátřuje důvod pro zvláštní zákonnou úpravu těchto otázek, všímá si však problémů týkajících se koordinace postupu soudů napříč státy EU a jako jednu z hlavních závěrečných myšlenek pak formuluje tezi o vhodnosti existence jednotného právního předpisu v rámci práva EU, které by problematiku paternitních řízení s cizím prvkem upravovalo jednotně pro celý prostor EU, což by mělo přispět ke snazší orientaci v právní úpravě (zejm. ohledně cizího prvku). To lze jistě považovat na základě provedené analýzy za relevantní závěr a zároveň za naplnění cíle práce. O hloubce zpracování zvoleného tématu svědčí také 167 poznámek pod čarou a práce s literaturou, včetně cizojazyčné.

Na okraj poznamenávám, že v práci se vyskytují dvě zkratky pro zákon č. 91/2012 Sb. (jednak z.m.p.s, jednak ZMPS), což je sice indikováno v seznamu zkratk, ale jeví se to být zbytečným.

Jako *obiter dictum* poznamenávám, že autorka vedle sepisu práce připravila odborný článek zabývající se z komparativního pohledu právní úpravou asistované reprodukce v ČR a v USA, včetně tam aktuálního *case law* (ohledně násobné záměny embryí v rámci procesů AR), přičemž v současné době je stať přijata k publikaci v periodiku *Právo a rodina* (stať vyjde v podobě dvoudílného článku).

Práci hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Domnívám se tedy, že zamýšlený záměr práce byl odpovídajícím způsobem zpracován a že předložená rigorózní práce, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila (srov. již výše).
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu. Automatická kontrola shod provedená systémem Theses.cz generuje dokument čítající 5.334 stran, představující 206 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5 %. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument v rámci časové dotace pro posouzení práce prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů nebo citací judikatury,

	<p>které logicky musí být shodné. Automatická kontrola shod provedená systémem Turnitin indikuje 117 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (<i>overall similarity</i>) 27 %. Z toho je však třeba věnovat pozornost pouze zdroji č. 1, kde je indikována shoda 13 % (od zdroje č. 2 se vykazuje shoda 1 % a méně). Pokud jde o zdroj č. 1, je třeba konstatovat, ani toto číslo samo o sobě ničeho nevyovídá, neboť jde o souhrn všech shod z jednoho zdroje (dSPACE.cuni.cz), v němž jsou ovšem agregovány jednotlivé dílčí zdroje z tohoto úložiště. Po prostudování pasáží označených systémem Turnitin pro tento zdroj konstatuji, že indikované shody se týkají především ustálených citací profilující teoretické literatury, ustálených právních obrátů, zákonných ustanovení (srov. zejm. s. 23 práce v protokolu), judikatury či ustálených právních obrátů. Na základě těchto kontrol tedy nelze učinit závěr, že by uchazečka nepostupovala při tvorbě práce <i>lege artis</i>.</p>
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje (srov. již výše). Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že pracoval s cca 40 publikacemi, ať už monografického či časopiseckého charakteru (včetně 7 zahraničních zdrojů). To je zcela dostačující pro práce tohoto druhu, navíc je třeba zmínit nadstandardní práci s judikaturou (34 judikátů). Celkově je práce se zdroji zcela postačující pro požadavky kladené na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Hloubku zpracování dokresluje pečlivá práce poznámkovým aparátem (srov. již výše). Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů je pravděpodobně vyšší než průměrná normostrana. Práce obsahuje dvě přílohy, které vhodně doplňují těžiště práce. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je dobrá.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- 6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení
6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Autorka vyslovuje tezi o vhodnosti jednotné evropské právní úpravy pro paternitní řízení s cizím prvkem, alespoň co se určení a popření otcovství týče. Ovšem např. česká

právní úprava obsahuje poměrně liberální úpravu lhůt pro popření otcovství a dokonce umožňuje tyto lhůty za splnění stanovených předpokladů prominout. Bylo by podle autorky možno najít evropský konsensus i ohledně takovéto dílčí otázky?

V Praze dne 05. 06. 2020

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
pověřený akademický pracovník